

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P8_TA(2015)0063

Montenegroa koskeva vuoden 2014 edistymiskertomus

Euroopan parlamentin päätöslauselma 11. maaliskuuta 2015 Montenegroa koskevasta vuoden 2014 edistymiskertomuksesta (2014/2947(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 19.–20. kesäkuuta 2003 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät ja niiden liitteen ”Länsi-Balkania koskeva Thessalonikin toimintasuunnitelma: kohti yhdentyvää Eurooppaa”,
- ottaa huomioon 29. maaliskuuta 2010 tehdyn Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Montenegron tasavallan välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen¹,
- ottaa huomioon 16. joulukuuta 2014 järjestetyn EU:n ja Montenegron välisen liittymistä koskevan konferenssin tulokset,
- ottaa huomioon 22. toukokuuta 2012 annetun komission kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle Montenegron edistymisestä uudistusten toteuttamisessa (COM(2012)0222) sekä 26. kesäkuuta 2012 annetut neuvoston päätelmät, joissa päätettiin aloittaa jäsenyysneuvottelut Montenegron kanssa 29. kesäkuuta 2012,
- ottaa huomioon 8. lokakuuta 2014 annetun komission tiedonannon ”Laajentumisstrategia ja vuosien 2014 ja 2015 pääasialliset haasteet” (COM(2014)0700), siihen liittyvän komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ”Montenegroa koskeva vuoden 2014 edistymiskertomus” (SWD(2014)0301) ja 19. elokuuta 2014 hyväksytyyn ohjeellisen strategia-asiakirjan (2014–2020),
- ottaa huomioon 16. joulukuuta 2014 annetut yleisten asioiden neuvoston päätelmät laajentumisesta sekä vakautus- ja assosiaatioprosessista,

¹ EUVL L 108, 29.4.2010, s. 3.

- ottaa huomioon EU:n ja Montenegron parlamentaarisen vakautus- ja assosiaatiovaliokunnan 1.–2. joulukuuta 2014 pidetyn yhdeksännen kokouksen julkilausuman ja suositukset,
 - ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Montenegrosta,
 - ottaa huomioon Charles Tannockin työn Montenegroa käsittelevänä ulkoasiainvaliokunnan pysyvänä esittelijänä,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 123 artiklan 2 kohdan,
- A. toteaa, että Montenegro on tällä hetkellä alueen ainoa maa, joka avaa ja tilapäisesti sulkee neuvottelulukuja EU:n kanssa, ja pitää tätä myönteisenä kehityksenä; toteaa, että tämän johtavan roolin katsotaan lisäävän vastuuta sekä alueellisissa yhteyksissä että kaiken kaikkiaan koko laajentumisprosessissa;
- B. toteaa, että jokaista ehdokasvaltiota arvioidaan sen omien saavutusten perusteella ja edistyminen riippuu maan uudistusstrategioiden ja toimintasuunnitelmien tehokkaasta täytäntöönpanosta;
- C. toteaa, että hallituksen ja opposition välinen kestävä vuoropuhelu ja rakentava yhteistyö ovat tärkeitä, jotta saavutetaan edistystä liittymisvalmisteluissa ja varmistetaan kansalaisten luottamus vaaliprosessiin ja valtion instituutioihin; katsoo, että kaikkien poliittisten voimien olisi keskityttävä edelleen maan EU:hun liittymisprosessiin;
- D. katsoo, että Montenegron olisi esitettävä lisää selkeää näyttöä edistymisestä oikeusvaltion toteuttamisessa, sillä se on perusedellytys EU:hun liittymiselle ja EU-jäsenyykselle; toteaa, että korruptio on edelleen vakava huolenaihe;
- E. toteaa, että kansalaisyhteiskunnalla on suuri merkitys uudistusprosessissa ja EU:hun liittymisessä;
- F. toteaa, että sananvapautta ja lehdistönvapautta koskeva kysymys on edelleen huolenaihe; toteaa, että viestimiin kohdistui uusia väkivallantekoja raportointijaksolla, vaikka niiden raportoitiin vähentyneen; katsoo, että toimivaltaisten viranomaisten on tehostettava vanhoja ja uusia välikohtauksia koskevaa tutkintaa ja syytteenpanoa ja luotava myönteinen ilmapiiri viestintän vapaalle ja riippumattomalle toiminnalle;
1. suhtautuu myönteisesti liittymisneuvotteluissa saavutettuun edistymiseen ja panee merkille, että tähän mennessä kuusitoista neuvottelulukua, neuvotteluluvut 23, 24 ja 31 mukaan luettuina, on avattu ja että kaksi neuvottelulukua (tiede ja tutkimus sekä koulutus ja kulttuuri) on tilapäisesti suljettu;
2. kannustaa liittymisneuvottelujen jatkamista toteutettujen uudistusten ja niiden konkreettisten tulosten pohjalta, joita on saatu aikaan erityisesti oikeusvaltion toteuttamisessa, viestintän toimintaympäristön parantamisessa ja korruption torjunnassa; suhtautuu myönteisesti siihen, että 16. joulukuuta 2014 hyväksyttiin useita lakeja neuvottelulukua 23 koskevan toimintasuunnitelman mukaisesti; katsoo, että neuvotteluissa edistymisen ja strategisen, normatiivisen ja institutionaalisen kehityksen parantamisen ohella on saavutettava konkreettista edistystä ja keskityttävä asiaankuuluvien toimintasuunnitelmien ja -strategioiden toteuttamiseen;

3. panee tyytyväisenä merkille neuvottelurakenteiden vahvistamisen, oikeusvaltioneuvoston perustaminen mukaan lukien; kehottaa hallitusta tehostamaan instituutioiden sisäistä koordinaatiota ja lisäämään ministeriöiden välistä neuvonpitoa;
4. muistuttaa, että oikeusvaltioon liittyvät uudistukset ovat Euroopan yhdentymisen ydin ja koko liittymisneuvottelujen edistymisen perusedellytys; katsoo, että poliittinen tahto on edelleen ratkaisevan tärkeää, jotta korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa edistytään merkittävästi, mikä on oikeuslaitoksen riippumattomuuden, tehokkuuden ja ammattimaisuuden koetinkivi;
5. toteaa, että on tärkeää varmistaa uudistusprosessin osallistavuus kansalaisyhteiskunnan aktiivisella osallistumisella, jotta neuvotteluissa saavutetaan tarvittavaa edistystä; kehottaa tehostamaan tätä koskevaa parlamentaarista valvontaa;
6. panee tyytyväisenä merkille, että parlamentaarisen valvonnan vahvistamista koskeva vuoden 2014 toimintasuunnitelma ja parlamentin eettiset säännöt hyväksyttiin joulukuussa 2014; korostaa tarvetta vahvistaa Montenegron parlamentin valmiuksia ja toteuttaa seurantatoimia sen heinäkuussa 2013 hyväksymän väitettyä julkisten varojen väärinkäyttöä puoluepoliittisiin tarkoituksiin koskevan teknisen kertomuksen perusteella ja toteaa, että oikeudellinen seuranta on edelleen puutteellista; kehottaa hallitusta käsittelemään Montenegron parlamentin asiaa koskevia suosituksia ja parantamaan parlamentin mahdollisuuksia saada asianmukaisia tietoja;
7. on huolestunut siitä, että maan vahvasti polarisoitunut ilmapiiri on saanut tärkeimmän oppositiopuolueen boikotoimaan tiettyjä parlamentin istuntoja, nimittäin pääministerin kyselytuntia, ja että tämä heikentää instituutioiden demokraattista toimintaa; kehottaa siksi kaikkia poliittisia voimia sekä hallituksessa että oppositiossa keskittymään maan EU:hun liittymisprosessiin ja osallistumaan kestävään vuoropuheluun ja rakentamaan yhteistyöhön erityisesti parlamentissa; korostaa, että vahva poliittinen tahto on täytäntöönpanon onnistumisen ja institutionaalisen vahvuuden kannalta välttämätöntä;
8. kehottaa hallitusta panemaan tehokkaasti täytäntöön Etyjin / demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (ODIHR), Venetsian komission ja lahjonnan vastaisen valtioiden ryhmän (GRECO) suositukset vaaleja koskevista säännöistä eurooppalaisten normien ja parhaiden käytäntöjen mukaisesti, mukaan lukien suositukset oikeudesta asettua sitoutumattomaksi ehdokkaaksi, oikeasuhteisesta julkisesta rahoituksesta kaikille ehdokkaille yhtäläisten edellytysten luomiseksi ja puolueiden tilintarkastuksesta; toteaa, että syytökset vaalirikkomuksista pilasivat paikallisvaalit; painottaa, että toimivaltaisten viranomaisen olisi tutkittava rikkomukset ja tarvittaessa nostettava niistä syytteet;
9. painottaa, että on tärkeää erottaa selvästi toisistaan valtion ja puolueiden linjat; pitää myönteisenä joulukuussa 2014 hyväksytyä puoluerahoitusta koskevaa uutta lakia ja kehottaa kaikkia puolueita esittämään tuloksia sen tehokkaasta täytäntöönpanosta, jolla olisi pyrittävä vähentämään merkittävästi julkisten varojen väärinkäyttömahdollisuuksia; pitää valitettavana, että lainsäädännön keskeisiä osia hyväksyttiin ilman puolueiden yhteisymmärrystä;
10. suhtautuu myönteisesti siihen, että komissio kiinnittää liittymisprosessissa enemmän huomiota julkishallinnon uudistamiseen; pitää myönteisenä tässä asiassa saavutettua edistystä mutta toteaa, että lisätoimia lainsäädännön ja paikallishallinnon laadun parantamiseksi voidaan toteuttaa; on myös huolestunut julkishallinnon

politisoitumisesta; vaatii lisäämään keskus- ja paikallishallinnon avoimuutta, tehokkuutta ja vastuullisuutta ja parantamaan niiden koordinoitua sekä paikallisten itsehallintoelinten koordinoitua etenkin investointien, hankesuunnittelun ja täytäntöönpanon alalla; katsoo, että on olennaisen käsitellä rekrytointi-, irtisanomis- ja arviointiperusteita koskevia puutteita, puuttua tulosten arvioinnin laiminlyöntiin ja parantaa heikkoja hallinto-, valvonta- ja tarkastusvalmiuksia;

11. kannustaa jatkamaan toimia oikeusasiamiehen toimiston valmiuksien vahvistamiseksi syrjinnän vastaisissa tapauksissa;
12. suhtautuu myönteisesti uuteen oikeuslaitoksen uudistusstrategiaan 2014–2018 ja panee tyytyväisenä merkille, että sitä koskeva toimintasuunnitelma on pantu yleisesti täytäntöön ajoissa ja että uusi ylin valtiosyyttäjä on valittu; suhtautuu myönteisesti uusiin lainsäädäntötoimiin, joilla lisätään avoimuutta valtiosyyttäjien valinnassa; toteaa, että oikeuslaitoksen uudistamisen edistyminen helpotti neljän uuden neuvotteluluvun avaamista hallitustenvälisessä konferenssissa joulukuussa 2014; kehottaa tehostamaan toimia, joiden avulla voidaan valvoa ja vähentää oikeustapausten käsittelyn ruuhkautumista ja lyhentää tuomioistuimenmenettelyjen kestoja sekä parantaa perustuslakituomioistuimen tehokkuutta;
13. suhtautuu myönteisesti Montenegron edistymiseen sellaisten uudistusten täytäntöönpanossa, joilla pyritään varmistamaan oikeuslaitoksen riippumattomuus ja parempi tehokkuus; on edelleen syvästi huolissaan oikeuslaitoksen riippumattomuuteen kohdistuvasta epäasianmukaisesta vaikuttamisesta etenkin tuomareiden ja syyttäjien rekrytoinnin ja urakehityksen yhteydessä; korostaa kiireellistä tarvetta parantaa nimityksiä ja ylennyksiä koskevia valintaperusteita ja noudattaa kurinpitomenettelyissä laillisuus- ja oikeasuhteisuusperiaatteita; vaatii tärkeitä uudistuksia tuomareiden ja syyttäjien rekrytointi-, ylennys- ja kurinpitojärjestelmiin; toteaa, että osaa näistä asioista on käsiteltävä oikeuslaitoksen organisointia koskevassa lainsäädäntöpaketissa;
14. on huolestunut siitä, että erityisesti mahdollisiin järjestelmällisiin ihmisoikeusrikkomuksiin liittyvien tapausten käsittely on ruuhkautunut perustuslakituomioistuimessa, esimerkiksi aloite väärinkäytöksiä koskevan lain perustuslaillisuuden tutkimisesta;
15. on huolissaan siitä, että sotarikoksia koskevien tapausten rankaisemattomuusongelmaa ei ole pyritty ratkaisemaan tarmokkaasti; kannustaa toimivaltaisia viranomaisia nostamaan ajoissa syytteet sotarikoksia koskevissa tapauksissa myös korkealla tasolla; kehottaa toimivaltaisia viranomaisia tutkimaan tehokkaasti sotarikoksia, nostamaan niistä syytteitä, käsittelemään niitä oikeudessa ja rankaisemaan niistä kansainvälisten normien mukaisesti sekä varmistamaan, että tuomioistuimen päätökset pannaan täytäntöön ja että uhreille varmistetaan nopea oikeuden saatavuus ja oikeudenmukainen korvaus;
16. on huolissaan siitä, että vaikka viranomaiset ovat saaneet kansainvälisiltä lahjoittajilta huomattavat taloudelliset resurssit, korruption torjunnassa on edistytty vain rajallisesti ja korruptio uhkaa edelleen demokraattisten instituutioiden asianmukaista toimintaa ja vakautta, oikeusvaltiota ja talouskehitystä; vaatii korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevan strategian toteuttamisesta vastaavaa kansallista komiteaa, joka on keskeinen korruptiontorjunnan koordinoituyksikkö, omaksumaan ennakoivamman roolin; korostaa, että hallituksen, kaikkien julkishallinnon sektorien ja kansalaisyhteiskunnan on kiireellisesti paneuduttava asiaan aktiivisemmin ja tehtävä

tehokasta yhteistyötä korruption ehkäisemiseksi ja lainsäädäntökehyksen lujittamiseksi sekä väärinkäytösten paljastajien suojelemiseksi;

17. kehottaa viranomaisia tehostamaan syyttäjien, tuomareiden, poliisin ja muiden lainvalvontaviranomaisten valmiuksia ja antamaan selkeää näyttöä tuloksista tutkinnassa, syytteenpanossa ja tuomioiden langettamisessa kaikilla tasoilla, korkean tason korruptiotapaukset mukaan luettuina; suhtautuu myönteisesti niiden korruptionvastaisten lakien hyväksymiseen, jotka koskevat erityisesti edunvalvontaa, yleistä hallintomenettelyä ja julkisia hankintoja, ja niiden lakien muuttamiseen, joilla pyritään estämään eturistiriitatilanteita; vaatii niiden tehokasta täytäntöönpanoa, jotta voidaan lisätä lainvalvontaviranomaisten yhteistyötä ja parantaa eturistiriitoja ja varojen ilmoittamista koskevaa tarkastusjärjestelmää; kehottaa komissiota seuraamaan tiiviisti näiden lakien täytäntöönpanoa; pitää tärkeänä, että instituutioita vahvistetaan, jotta ne voivat omaksua ennakoivamman lähestymistavan korruption torjuntaan, ja että uusi korruptiontorjuntaviraston työtä valvova valiokunta osallistuu tähän kaikilta osin ja että korruptiontorjuntavirastolle annetaan riittävät resurssit; painottaa, että oikeuslaitoksen riippumattomuuteen ja vastuuvollisuuteen liittyvät puutteet ovat edelleen vakava huolenaihe ja hankaloittavat korruption torjuntaa;
18. kehottaa myös oikeuslaitosta toimimaan avoimemmin korruptioon ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyvissä tapauksissa varsinkin silloin, kun on kyse tällaisiin rikoksiin syyllistyneiden yritysten, yksityishenkilöiden ja virkamiesten nimien julkistamisesta tuomioissa;
19. toteaa, että usein tapahtuvat lainsäädännön muutokset saattavat heikentää järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa; vaatii parantamaan toimivaltaisten viranomaisten valmiuksia erityisesti näiden suorittaessa monitahoisia tutkimuksia ja käsitellessä hankalia tapauksia; pitää myönteisinä rikoslakiin tehtyjä muutoksia, joilla voidaan ehkäistä ja valvoa radikaalistumista ja uskonnollisia ääriliikkeitä; suhtautuu myönteisesti uuteen rikoslainsäädäntöön, jossa kriminalisoidaan ”ulkomaiset taistelijat”, jihadistit mukaan luettuina; kehottaa toimivaltaisia viranomaisia panemaan tehokkaasti täytäntöön asiaankuuluvat säännökset Montenegron kansalaisiin kohdistuvien mahdollisten turvallisuusuhkien ehkäisemiseksi ja seuraamiseksi; painottaa, että on tärkeää torjua kaikenlaisia ääriliikkeitä;
20. suhtautuu myönteisesti Montenegron ja Europolin välisen strategista ja operatiivista yhteistyötä koskevan sopimuksen allekirjoittamiseen, Eurojustin kanssa tehtävää sopimusta koskevien neuvottelujen edistymiseen ja siihen, että Montenegron instituutiot ovat saavuttaneet tarkkailijan aseman asiaankuuluvissa Euroopan oikeudellisissa verkostoissa; kannustaa tekemään tiivistä operationaalista yhteistyötä asiaankuuluvien Euroopan unionin oikeudellisten elinten kanssa myös ihmiskauppaa koskevassa kysymyksessä;
21. panee merkille, että kansalaisjärjestöjen kuulemismekanismeja on viime aikoina pyritty parantamaan, jotta päätöksenteon ja lainsäädäntötyön avoimuutta voidaan lisätä osallistavassa prosessissa; pitää myönteisenä julkisia keskusteluja neuvotteluluksia 23 ja 24 koskevien toimintasuunnitelmien tarkistamisesta; kehottaa toimivaltaisia viranomaisia kehittämään edelleen kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden kestävä julkista rahoitusta sekä asianmukaista institutionaalista kehystä; pitää myönteisenä, että hallitus on nimittänyt uuden neuvoston valtiosta riippumattomien järjestöjen kehittämistä varten; kehottaa toimivaltaisia viranomaisia mukauttamaan oikeuskehystä ja -käytäntöjä, jotta kansalaisaktivisteja voidaan suojella tietyissä sanomalehdissä

lietsoituilta hyökkäyksiltä ja vihalta, ja luomaan ilmapiirin, jossa aktivistit voivat toimia pelotta tai joutumatta koston uhreiksi;

22. muistuttaa ilmaisunvapauden merkityksestä yhtenä Euroopan unionin perusarvoista; pitää olennaisen tärkeänä, että toimittajat ovat täysin riippumattomia; on erittäin huolissaan viestinten vapauden heikkenemisestä ja viestintäalan työntekijöiden heikoista ammatillisista ja eettisistä normeista Montenegrossa; pitää erittäin valitettavana, että toimittajia ja viestinten omaisuutta vastaan hyökätään edelleen; toteaa, että Montenegron hallitus on perustanut komission tutkimaan toimittajiin kohdistuneita hyökkäyksiä; kehottaa toimivaltaisia viranomaisia panemaan tämän komission suositukset täytäntöön ja hankkimaan yhdenmukaista näyttöä hyökkäysten tekijöiden syytteesenpanosta ja lopullisista tuomioista; pitää olennaisen tärkeänä, että maassa on riippumattomia julkisen palvelun viestimiä, jotka ovat toimituksellisesti riippumattomia ja joiden rahoitus on vakaata ja kestävä, jotta demokraattisia normeja voidaan lujittaa; korostaa, että kaikki poliittiset voimat ja viestimet ovat vastuussa erilaisia mielipiteitä suvaitsevan ilmapiirin tukemisesta; painottaa, että viestinten vapautta tukevat julkiset lausunnot auttavat luomaan ilmapiirin, joka edistää toimittajien kunnioittamista ja suojelemista; pitää myönteisenä, että viestinten edustajat ovat sopineet eettisten ohjeiden uudelleen tarkastelemisesta ensimmäisenä vaiheena viestinten itsesääntelyn parantamiseksi; katsoo, että on välttämätöntä hyväksyä selvä lainsäädäntökehys, jolla luodaan viestinten omistusta ja rahoitusta koskevat säännöt;
23. katsoo, että totalitaarisen menneisyyden avoin käsittely, johon kuuluu salaisen palvelun arkistojen avaaminen, on askel kohti demokratisoitumista, vastuullisuutta ja vahvoja instituutioita;
24. pitää myönteisenä, että syrjinnän vastainen lainsäädäntö on mukautettu lähes kokonaisuudessaan unionin säännöstöön; kehottaa viranomaisia korjaamaan jäljellä olevat puutteet, jotka koskevat rotusyrjintää ja seuraamusten asettamista; kehottaa viranomaisia antamaan syrjinnänvastaisen neuvoston käyttöön kaikki tarvittavat taloudelliset ja hallinnolliset voimavarat; antaa tunnustusta romaniväestön sosiaalisessa osallistamisessa ja koulutuksessa saavutetusta hienoisesta edistyksestä, mutta on samalla huolissaan romanien korkeasta koulupudokasasteesta ja romanien vähäisestä osuudesta koko opiskelijaväestössä; vaatii edistämään aloitteita, joilla tuetaan romaniväestön asumisolojen, terveydenhoidon, koulutuksen ja työllisyyden parantamista sekä romaninaisten voimaantumista ja naispuolisten romaniopiskelijoiden koulutusta; pitää myönteisinä toimivaltaiten viranomaisten toimia homojen, lesbojen, biseksuaalien, transihmisten ja intersukupuolisten oikeuksien suojelemiseksi toisen Pride-tapahtuman aikana, joka sujui välikohtauksitta; on kuitenkin huolestunut siitä, että homojen, lesbojen, biseksuaalien, transihmisten ja intersukupuolisten yhteisön jäseniin ja aktivisteihin kohdistuvat iskut jatkuvat; kehottaa poliitikkoja ja kansalaisyhteiskunnan toimijoita torjumaan laajalle levinnyttä vihamielistä asennetta ja väkivaltaa seksuaalivähemmistöjä kohtaan erityisesti valistamalla väestöä ja antamalla sille tietoa asenteiden muuttamiseksi ja antamalla poliiseille, syyttäjille ja tuomareille koulutusta;
25. pitää myönteisinä vammaisten oikeuksia koskevaan lainsäädäntökehykseen tehtyjä parannuksia; toteaa, että tarvitaan lisätoimia, jotta lainsäädäntö olisi unionin säännöstön mukaista; kehottaa hallitusta vauhdittamaan rakennusten esteettömyyden parantamista vammaisten kannalta ja pitää valitettavana, että suurin osa valtion ja paikallishallinnon instituutioista, mukaan lukien tietyt tärkeät rakennukset (kuten parlamentti ja tuomioistuimet), eivät vielä ole vammaisten kannalta esteettömiä; on edelleen

huolissaan siitä, että suuri osa vammaisista opiskelijoista keskeyttää opiskelunsa peruskoulun ja lukion jälkeen; toteaa, että on tärkeää varmistaa riittävä avoimuus vammaisten ammatilliseen kuntoutukseen ja työllistämiseen kohdistettujen varojen ja niiden käytön suhteen;

26. painottaa tarvetta vahvistaa edelleen lapsiin liittyvien lakien ja toimien täytäntöönpanoa ja seurantaa ja tarjota riittävät valmiudet; kehottaa parantamaan kaikkien lasten koulutuksen laatua ja toteuttamaan lisätoimia haavoittuvassa asemassa olevien lasten tukemiseksi; korostaa, että on tärkeää laajentaa nuoriso-oikeuden uudistus koskemaan myös lapsia hallinnollisissa sekä siviili- ja rikosoikeudellisissa menettelyissä oikeuden saatavuuden parantamiseksi;
27. on huolissaan siitä, että naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon edistämässä sekä naisten edustuksen lisäämisessä politiikassa ja työmarkkinoilla sekä perheväkivallan torjunnassa on edistytty vain vähän; korostaa tässä yhteydessä kiireellistä tarvetta nopeuttaa naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon toteutumista, lisätä naisten edustusta politiikassa ja työmarkkinoilla sekä parantaa perheväkivallan torjuntaa; kehottaa tässä yhteydessä ottamaan parlamentin paremmin mukaan toimintaan, tekemään jäsennellympää yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan kanssa ja parantamaan institutionaalisia valmiuksia, mukaan lukien sosiaalipalvelujen tarjoajien ja lainvalvontaviranomaisten yhteistyön parantaminen; kehottaa keskittymään kaikissa toimenpiteissä uhrien oikeuksiin ja noudattamaan asianmukaista huolellisuutta perheväkivallan ehkäisemisessä ja tutkinnassa sekä rangaistusten langettamisessa ja korvausten vahvistamisessa;
28. pitää myönteisenä Montenegron toimia, joilla pyritään luomaan kaikkia kansallisia vähemmistöjä koskeva suvaitsevaisuuden ja osallistamisen ilmapiiri; kannustaa voimakkaasti Montenegron viranomaisia suojelemaan edelleen Boka Kotorskan alueen monikansallista identiteettiä sekä vahvistamaan sen kulttuurista ja taloudellista yhteistyötä naapureina olevien EU:n jäsenvaltioiden kanssa;
29. pitää myönteisenä, että ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus taataan edelleen ja sen toteutumista valvotaan; toteaa, että Serbian ja Montenegron ortodoksisten kirkkojen välillä on edelleen jännitteitä erityisesti omaisuuskyksymyksissä; vaatii hyväksymään uuden uskonnollisten yhteisöjen oikeudellista asemaa koskevan lain;
30. kannustaa hallitusta toteuttamaan kestäviä talousuudistuksia, mukaan lukien kilpailunvastaisia mekanismeja koskevat säännökset, parantamaan kilpailukykyä ja korjaamaan rakenteellisia puutteita, puuttumaan laajaan epäviralliseen sektoriin ja parantamaan kaiken kaikkiaan liiketoimintaympäristöä; vaatii lujittamaan työmarkkinaosapuolten välistä vuoropuhelua; vaatii lisäksi vahvempia valmiuksia, mukaan lukien julkisten kuulemisten aloittaminen, ja talouspolitiikan suunnittelua ja koordinoitua myös alueellisten erojen vähentämiseksi; painottaa tarvetta torjua tehokkaasti veronkiertoa; on huolissaan siitä, että luvansaantia, verohallintomenettelyjä ja sopimusten täytäntöönpanoa koskevat oikeudelliset epävarmuustekijät saattavat aiheuttaa riskejä talouden toimijoille ja heikentää Montenegron kykyä houkutellessa ulkomaisia investointeja; korostaa kiireellistä tarvetta ratkaista kauppariidat niiden ulkomaisten investoijien kanssa, jotka ovat ratkaisevan tärkeitä Montenegron taloudelle; on myös huolissaan siitä, että työmarkkinatilanteen sekä korkeana pysyvän nuorisotyöttömyyden ja pitkäaikaistyöttömyyden suhteen ei ole tapahtunut konkreettista edistymistä, ja vaatii siksi aktiivisia työmarkkinatoimia;

31. panee merkille, että työmarkkinaosapuolien välinen vuoropuhelu on edelleen riittämätöntä, ja kehottaa jatkamaan uusien ammattijärjestöjen perustamista koskevan oikeuden vahvistamista; pitää myönteisinä työainsäädäntöön tehtyjä muutoksia, joilla säännellään työntekijöiden oikeuksia konkurssitilanteessa; kannustaa hallitusta nopeuttamaan ensimmäisen työllisyys- ja sosiaaliuudistusohjelmansa toteuttamista Montenegron keskeisten haasteiden määrittämiseksi työllisyyspolitiikassa, sosiaalisessa osallistamisessa ja köyhyyden vähentämisessä ja niihin vastaamiseksi;
32. on tyytyväinen siihen, että Montenegro on pannut täytäntöön eurooppalaisia pk-yrityksiä tukevan Small Business Act -aloitteen ja liittynyt EU:n yritysten kilpailukykyä ja pk-yrityksiä koskevaan ohjelmaan (COSME); vaatii nopeuttamaan pk-yrityksille tarkoitettuja julkisen sektorin tukijärjestelmiä, koska pk-yritykset ovat yksi tärkeimmistä talouden kehitystä vauhdittavista tekijöistä;
33. on edelleen erittäin huolissaan Montenegron teollisuustuotannon suurimman toimijan, KAP-alumiinitehtaan, konkurssimenettelyn ratkaisemisen viivästymisestä, mikä on vakaus- ja assosiaatiosopimukseen perustuvien maan velvoitteiden vastaista; kehottaa hallitusta ja asianosaisia saamaan aikaan kestävän ratkaisun KAP:sta vakaus- ja assosiaatiosopimuksen valtioneuvoston päätöksiä koskevia määräyksiä noudattaen ja avoimuus- ja oikeusvaltioperiaatteiden pohjalta;
34. pitää valitettavana, että Montenegro on jättänyt huomiotta kyproslaisen tuomioistuimen KAP:n myymistä koskevan kieltotuomion, ja kehottaa Montenegroa tunnustamaan kaikilta osin EU:n jäsenvaltioiden oikeusviranomaisten asiaankuuluvat päätökset;
35. kannustaa Montenegroa jatkamaan ympäristönsuojelua ja ilmastonmuutosta koskevien toimien edistämistä lujittamalla hallinnollista valmiutta, kehittämällä kestävää energiapolitiikkaa ja edistämällä investointeihin kannustavaa ympäristöystävällistä talousmallia varmistaakseen ympäristöä ja ilmastoa koskevan unionin säännösten noudattamisen; muistuttaa tarpeesta laatia kansallinen energiastrategia, jossa otetaan huomioon monet erilaiset uusiutuvat energialähteet, ja tarpeesta ottaa huomioon luonnonperintö sekä suojelualueet ja kansainvälisesti tunnustetut alueet; vaatii kiireellisesti kuulemaan naapurimaita rajat ylittävissä hankkeissa;
36. vaatii laatimaan pitkän aikavälin suunnitelmia, jotka koskevat rannikkoalueelle suuntautuvaa matkailua, ja luomaan vankkoja mekanismeja, joilla ehkäistään ympäristön tuhoutumista ja korruptiota aluesuunnittelussa ja rakentamisessa;
37. on tyytyväinen Montenegron aloitteelliseen osallistumiseen ja rakentavaan rooliin alueellisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä sekä alueellisessa sovinnonteossa; onnittelee hallitusta siitä, että se seuraa täysin EU:n yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, ja kannustaa viranomaisia jatkamaan maan ulkopoliittisten kantojen sovittamista EU:n kantoihin, etenkin kun otetaan huomioon nykyinen kansainvälisen terrorismin uhka; antaa tunnustusta hallitukselle siitä, että Montenegro on Albanian ohella Länsi-Balkanin alueella ainoa jäsen ehdokas, joka yhtyy täysin EU:n kantoihin ja päätöksiin Ukrainan tilanteesta; kehottaa Montenegron viranomaisia vauhdittamaan yhteistyötä kansainvälisten politiikan ja talouden kumppaneiden kanssa maan sietokyvyn vahvistamiseksi ulkopuolisia paineita sekä maan ja alueen vakauden horjuttamisyrittäjiä vastaan; on tyytyväinen maan osallistumiseen EU:n, Naton ja YK:n siviili- ja sotilasoperaatioihin;

38. kehottaa kaikkia Naton jäseniä, erityisesti Natoon kuuluvia EU:n jäsenvaltioita, tukemaan aktiivisesti Montenegron liittymistä Natoon, jotta voidaan lisätä turvallisuutta Adrianmeren alueella, jossa kaikki muut valtiot ovat jo Naton jäseniä, ja parantaa näin alueellista turvallisuutta;
39. kannustaa Montenegroa käsittelemään jäljellä olevia kahdenvälisiä ongelmia naapuriensa kanssa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa liittymisprosessia rakentavassa naapurihengessä; muistuttaa tarpeesta ratkaista nopeasti yhä keskeneräiset rajojen merkitsemistä ja perimyskysymyksiä koskevat asiat Kroatian, Bosnia ja Hertsegovinan sekä Serbian ja Kosovon kanssa; kannustaa tekemään lisää yhteistyötä naapurimaiden kanssa vaihtamalla liittymisneuvotteluista saatuja kokemuksia; panee tyytyväisenä merkille, että Montenegrolle on myönnetty energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen tarkkailijan asema;
40. kehottaa ratkaisemaan rajakysymyksen Kroatian kanssa viipymättä keskinäisellä sopimuksella; kehottaa ratkaisemaan kiistan Haagin kansainvälisessä tuomioistuimessa kansainvälisen oikeuden sääntöjen ja periaatteiden mukaisesti, jos keskinäisesti sovitun ratkaisun löytäminen osoittautuu mahdottomaksi;
41. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä Montenegron hallitukselle ja parlamentille.